

Engleski izvještaj od 21. lipnja u jutro: Tečajem noći dopremili smo kod sunaka i patrolskih sukoba u šumi Aveluy, kod Hebuternes, Boyelles i na obim bregovima Scarpe nekoliko zarobljenika i strojnih pušaka. Nekoliko pokušaja neprijatelja, da nam opet otme područje, koje smo si stekli jučer u jutro sjeverozapadno od Merrisa, bili su suzbljeni uz gubitke za neprijatelja. Inače ništa nova.

*** Ruka za mir otvorena.** Bečki dopisnik „Frankfurter Zeitung“ doznaje obzirom na zadnji govor grofa Buriana, da se središnje vlasti ne će dati navesti na novu mirovnu ponudu, koju su protivnici dosad s posmjehom odbijali, no ipak ostaje ruka za mir sad ko i prije otvorena, i samo je stvar antante, da uhvati za nju. Odradne li se Francuska svojih osvajačkih ciljeva, može se mir sklopiti u jednom satu, mir, uz koji bi Francuska posvema mirno mogla gledati u svoju budućnost.

*** Španjolska zahtjeva Gibraltar.** U sjednici kongresa od 11. o. m. j. izjavio je ministar-predsjednik Maura s obzirom na Gibraltarska vrata, da zahtjeva narodna potreba, da postanu španjolska i da se Španjolska mora pripremiti za svoju buduću misiju, da u prikladnom trenutku učini vrijednima svoja prava.

*** Wilson i Austro-Ugarska.** „Journal de Geneve“ donosi oveći članak o diplomaciji predsjednika Wilsona obzirom na Rusiju, Austriju i Mejlko. U pogledu Austrije se veli: „Što se tiče Austrije, u oba je svijeta javna tajna, da predsjednik Wilson nije odobravao saopćenje pisma kralja Karla. Predsjednik drži, da se rat ne smije produžiti ni za jedan sat previše i da nije neophodno nužno za slavu Ujedinjenih država da mora poraziti austro-ugarske čete na zapadnoj fronti. Gdje su primjenljive diplomatske metode, predsjednik ih voli uvijek upotrebljavati na vojničke metode. Predsjednik, koji je pravi demokrata i protivnik sve inozemne intervencije, nadao se kao u Rusiji, da će se i Austro-Ugarska regenerirati sama od sebe. Držao je, da će Karlo I. htjeti i moći preobraziti svoje carstvo u konferenciju slobodnih i jednakih naroda. Zar se prevario? Mi to još ne znamo, jer se vladaru nije pustilo vremena nit mu se dalo prilike da pruža dokaze. No politika je oportunitizam, umjetnost evolucije. Nakon što je kraljevo pismo objelodanjeno bez njegove privole, kao što i bez privole drugih glavnih interesata, on se prilagodio novim prilikama. Versailleska rezolucija u prilog naroda Austro-Ugarske izričito se poziva na izjavu američke vlade. Imade li u jednoj i u drugoj raznih nišana, to su one jedino u gradaciji i u metodi. Pripravnost predsjednika temelji se na pravom shvaćanju državnika kombinovati prava naroda sa ravnotežjem u Evropi. Ove dvije ideje, ako se približuju, zahtjevu formalno opstojnost federalne veze između naroda Austro-Ugarske oslobođenih njemačke tustorva. Nitko još ne zna, kako će biti moguće iznova nadovezati raztrgane veze. Nu predsjednik je Wilson muž, koji bi i to mogao ispuniti i mnogi ljudi dapače i u savezničkim glavnim gradovima računaju glade toga na njega“.

*** Novi bugarski kabinet.** Bugarski ured javlja iz Sofije dne 22. t. m. j.: Novi kabinet sastavljen je ovako: Ministarsko predsjedništvo i vanjski poslovi: Malinov; unutrašnji poslovi: Taker; financije: Lijapčev; nastava: Kosturkov; pravosudje: Fadenhecht; rat: general Savov; trgovina prof. Danojlov; poljodjelstvo: Madžarov; javni poslovi: Mušenov; željeznice: prof. Molov.

Iz ugarskog sabora.

Budimpešta, 22. (D. u.) U popodnevoj sjednici zastupničke kuće govorio je grof Hadik (radna stranka) o prehrambenom pitanju, te je izjavio, da je uvijek bio protiv toga, da se Austriji daju jamstva. On da je uvijek zahtijevao, da onaj, koji zahtjeva pomoć, mora u prvome redu sam nastojati, kako bi si pomogao. Nemoć austrijske vlade prema velikim agrarcima i drugim producentima je uzrok tamošnje nevolje. Žetva u Austriji bila je prošle godine bolja nego u Ugarskoj. — Na to je govorio zast. Palavicini ta je oštrim riječima kritikovao vanjsku politiku grofa Czernina i grofa Buriana. — Ministar-predsjednik dr. Wekerle je nato izjavio, da nije u svakom slučaju odobravao politike grofa Czernina, ali da mora priznati, da je sa stanovišta mirovnih pregovora bila ista uspješna. Zakonska osnova o rumunjskom miru bit će naskoro dostavljena saboru. — Zast. Pető je nato govorio o jučerašnjim radničkim nemirima, te je izrazio želju, neka vlada sa radnicima postupi veoma ustrpljivo. — Ministar-predsjednik dr. Wekerle je odgovorio, da se pitanje ne smije riješiti od dana na dan, to tim manje, jer je uspostava normalnih odnosa postala preduvjetom. Kod ovog će preduvjeta ostati vlada i u buduću. Radi se o dobro organizovanom gibanju, koje ide za tim, da povuče za sobom čitavu zemlju. Stoga on izjavlja, da će vlada protiv kolovodjama nastupiti najvećom strogosti. Nato je osnova bila primljena u općenitosti i u pojedinostima; od vlade neodobreni predlozi bili su odbiti.

Iz bivšeg ruskog carstva.

„Neue Zürcher Zeitung“ javlja iz Petrograda: Prigodom sjednice pučkih komesara u Moskvi, stigla su iz Sibira sljedeća saopćenja: Boljševici su u Sibiru srušeni. Interimistička sibirská vlada preuzela je vlast i sazvali će konstituantu, koja ima odlučiti o političkom sastavu Sibira, te koja bi imala objasniti odnosa Sibira prema Rusiji. Sibirská vlada je pripravna Rusiju opskrbiti hljebom, ali samo pod uvjetom, da vijeće pučkih komesara ne poduzima nikakvih vojničkih mjera protiv Sibira. Protiv toga radio-telegrama obraća se Lenjin pozivom „na sve“, u kojem saopćuje, da vijeće pučkih komesara na ovim raspravama glede proturevolucije ne će sudjelovati i da su čete već otpisane prema Sibiru. Lenjin u tom pozivu oštro napada Francuze, te veli, da ruskim imperijalistima ne će uspjeti, da pobjede rusku revoluciju i vladu. U okružjima, koja graniče uz Volgu, Ural i Sibir, odredio je Lenjin mobilizaciju zadnjih pet godišta. U Moskvi pako mobilizaciju kopništva i ženijskih četa istih godišta. Svagdje je određena oštra paska na pristaše građanskih stranaka. Po konac uvjerava Lenjin, da proturevolucija ne će uspjeti srušiti vijeće pučkih komesara. — Javljaju iz Petrograda: Neposredno iza koraka, što su ga poduzeli zastupnici antante radi češko-slovačkih odijeljenja, pri čem se nije angažovao japanski poklisar, što je upalo u oči, posjetio je dr. Ritzler kao zastupnik njemačkoga poslanstva pučkoga komesara. On je upozorio na to, da češko-slovački ustanak sili na mišljenje, da se na ruskom teritoriju nasuprot ustanova brest-litovskoga ugovora, nalaze antantne čete. Ili je Rusija nemoćna i nije u stanju svojoj dužnosti udovoljiti, radi česa će Njemačka biti prisiljena, poduzeti korake, ili je Rusija tajnim ugovorima vezana na antantu, prema čemu bi ju imala smatrati kao zaračenu stranku. Pučki komesari Čičerlin izjavio je na to, da se češko-slovačka upadica u smislu interesa sovjetske republike imade na humanitarni način urediti. Da li će doći do konflikta nije još sigurno, jer antanta, kao i središnje vlasti cijelo ovo pitanje vrlo oštro napadaju. — „Dilo“ javlja: K hennu je došla deputacija iz Holma, u kojoj su bili zastupani svi krugovi pučanstva. Izaslanstvo je uručilo molbu, da se holmska zemlja sjedini s Ukrajinom. Helman je vrlo prijazno primio deputaciju, raspitao se o prilikama u Holmu, pokazao veliko zanimanje za holmsko pitanje i obećao svoju pomoć.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. U „Slovencu“ se plropćuje dopis iz Trsta, u kojem se ističe, kakav je položaj Slovenaca u Trstu, dok se još Talijani u svojim časopisima tuže, da su potlačeni. U Trstu imadu Talijani gimnaziju, realku, nautičku, trgovačku i obrtnu školu, svu silu građanskih i pučkih škola, dok Slovenci nemaju nijedne pučke škole. Položaj Slovenaca napram Talijanima u Trstu mogao bi se prema tomu usporediti s položajem Čeha napram Nijemcima u Beču, uz razliku, što je zaledje Beča njemačko, dok je bliža i dalja okolica Trsta posvema slovenska. — Kranjski su se Nijemci išli tužiti caru, da je tobože njemačka narodnost u Kranjskoj u opasnosti. Blijahu to glavno kočevski Nijemci. Kako se pak ponašaju Nijemci u Kranjskoj, svjedoči lijepo ovo: Učiteljica Terezija Corelj iz Borovca opominjala je svoje učenike, da zaboga ne potpisuju deklaracije, te im govorila: „Bude li Vas koji nagovarao, da se upišete među Slovence, ne smijete toga učiniti. Mi ćemo ostati Kočevari. Upišete li se Kočevari među Slovence, još ne će biti konac rata. Tako se govori u Kranjskoj, gdje imade 4 posto Nijemaca! Istodobno plropćuje „Slovenec“ izjavu slovenskog svećenstva kočevskog dekanata, koje se cijelim srcem pridružuje u ime svoje i svih Slovenaca tog dekanata, južoslovenskoj deklaraciji. Slovenski svećenici pozivljaju svoje njemačke drugove, nek budu pravedni, jer ipak je previše zahtijevati, da 4 posto pučanstva što ga tvore Nijemci u Kranjskoj, vlada, a 96 posto Slovenaca da robuje. — Iz Štajerske se saopćuje, da će počavši jučerašnjim danom bacati zrakoplovi agitacijone letake za 8. ratni zajam. Uvjereni smo, da će ti letaci biti i u slovenskom jeziku. Za naše škole ih nije briga, našeg jezika sjećaju se jedino pri ratnim zajmovima.

Iz češkoga svijeta. Dne 28. do 30. o. m. j. imala se u Pragu obdržavati velika glavna skupština najveće češke sjedinjene stranke „Češke državopravne demokracije“. Medjutim je redarstveno ravnateljstvo u Pragu tu skupštinu zabranilo, navevši ove razloge: „S obzirom na okolnosti, da je češka državopravna demokracija na istaknuti način sudjelovala — djelomično kao priredjivateljica, djelomično kao vodeća organizacija — pri protu-državnim iskazima u posljednje vrijeme, dalje smatrajući, da su poduzeća stranke višeput dala uzroka pojavama, opasnima za državu i za uznemirivanje javnog mira i reda, itd. . .“ Zabrana je bila radi neprisuća predsjednika stranke dr. Kramáry izručena namjesniku dr. Rašinu. Može se smatrati kao pojavu vremena, da je bila zabranjena; za pouzdana i još uz to prva skupština „češke državopravne demokracije“. Udarac je namijenjen opet kao i pri ob-

ustavi „Narodni listy“ cijelom češkom narodu, kojega se namjerava razdvojiti, prisiljivši na mučanje njegovu najjaču organizaciju, dok se ostalim strankama dozvoljavaju skupštine. — Po češkim pokrajinama još se uvijek priredjuju veoma posjećene skupštine, na kojima se protestuje proti razcijepkanju čeških zemalja. — Pred neko vrijeme prigopeto je u madžarskom listu „Pesti Hirlap“ štopski liječnik dr. Deire članak, u kojem nije sudjelovanje Slovaka u češkoslovačkoj brigadi, te zahtijeva, da se ta brigada nazivlje samo „češka“. No na njegov članak odgovara u listu neki Madžar, koji je tamo bio, te se upravo povratio iz ruskog zarobljeništva. Piše u istom listu, koliko je pretrpio i iskusio tamo od Čehoslovaka. I brigada da se službeno nazivlje češkoslovačka, no ne znači to, da služe u toj brigadi samo Česi i Slovaci; imade u njoj i mnogo Srba, Rusina i uopće Slavena, koji nisu imali svoje vlastite brigade. U Kijevu i okolici bilo je 16 pukovnija te brigade, a medju njima bijaše i mnogo Slovaka. Kako se u brigadu rekrutiralo? U tabor zarobljenika došla bi 2—3 časnika, Čeha, u ruskog uniformi. Sakupili bi slavensku momčad i razdijelili novac. Onda je odlazilo glavno: Strcali bi u njih izdajničke ideje tako dugo, dok se ne bi dobrovoljno prijavili u brigadu. No čudno je, piše taj plemeniti Madžar, da se neprestano govori samo o Česima i Slovacima, a Rumunja da se niko ne sjeća, dok su ta naša braća bili upravo takvi lopovi, kao i oni drugi. Osim ovih imali su i Talijani svoje posebne bataljone, a da se ni Nijemci ne bi smjeli potužiti, bilo je u Nijemaca iz Alzacije i Lorena, koji su zaboravili na „Deutschland, Deutschland über alles“ — i navukli na sebe rusku munturu. Naravno, da su glavnu riječ u brigadi imali Česi. Ovi ne samo da su išli na frontu, nego bila je njima povjereni i policijska služba, n. pr. u Kijevu. Česi su pokušali izazvati sličan pokret i kod Madžara, ustanovili su također madžarski list, no nije im uspjelo. Tako piše Madžar o Česima i završava svoj dopis uzdahom, da su Česi, koji su tamo toliko zlo počinnili, — na žalost — i ovdje tako velika gospoda, kakva bijaše tamo.

Domae vjesti.

Narodni blagdan.

Kako je već u novinama objavljeno, odbor slovenskih, hrvatskih i srpskih žena za stročad zajedno s Družbom sv. Cirila i Metoda za Istru i akademskom omladinom sveučilišta u Zagrebu izdao je poziv za proslavu ovogodišnjeg narodnog blagdana. Onome pozivu ne treba tumača. Narod svijestan svoje dužnosti razumijet će, što se od njega traži, pa će na dan naših svetih apostola pružiti pomoćnicu ruku, da od žvala najstrašnije smrti spase našu milu uzdanicu, djecu našu. To će svak učiniti, jer — kako je to lijepo netko napomenuo — „svaki od nas, koji ne učini za našu djecu sve što može, i u ime Isusovo i u ime ljubavi za narod, svaki taj nosi lažnu ozbiljnu na licu svome. Na kraju smo jedamput svi, a bez izgovora. A narod će nam suditi po djelima našim“.

U mirno doba, u našem se je Hrvatskom Primorju, na otocima i u Istri dan svetih slavenskih apostola slavio kao pravi narodni dan. Danas, u ovo ratno vrijeme, narodni će ljudi u svakom kraju odrediti, na kakav će izvanjski način proslaviti taj blagdan. Znamo, da će se, obzirom na današnje teške prilike koješta izostaviti, ali jedno treba da se izvrši u svakom gradu, u svakom selu, u svakoj poštenoj narodnoj kući: u dan svetih apostola Cirila i Metoda treba da svatko položi svoj doprinos u svrhu, da se što bolje pomogne onim tisućama i tisućama naše djece, što ih je crna nevolja izagnala iz rodnog ognjišta.

Ne treba velikih priprava: u svakom i najmanjem mjestancu nek se nadje nekolicina čestitih ljudi, koji će sabirati prinose za našu djecu. Sakupljeni prilozii nek se tada odpreme izravno Središnjemu odboru za zaštitu porodica mobilizovanih i u ratu poginulih vojnika u Zagrebu, Kipni trg.

Svi na djelo za spas naše djece! Neka nam svima bude u pameti, da svako naše dijete, koje umre od gladi ili njenih posljedica, pada na dušu svakome od nas, koji je mogao odkinuti od usta, a nije htio.

Opatija, u lipnju 1918.
Ravnateljstvo
Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Izložba ručnoga rada i risanja u Pazinu. Kao što se prije dvije godine priredila izložba ručnoga rada i risarija, tako će se prirediti i ove godine. Izložit će se ručne radnje kandidatkinja hrvatske ženske učiteljske škole te risarije istog zavoda, pa djaka državne gimnazije i privatne slikarske škole. Izložba će se svečano otvoriti u dvorani „Narodnog doma“ u nedjelju (23. lipnja) u 11 sati uz koncertiranje dječkog orkestra. Bit će otvorena u nedjelju i od 6—8 sati, a i ostale dane kroz cijeli tjedan od 6—8 sati po podne. U subotu (29. lipnja) bit će otvorena i od 11—1. Zatvorit će se u nedjelju (30. lipnja) u 1 sat po podne.

Nedjelja
Ulaznica
i K. Nada
puta u ve
kazati zan
lijima.
Pul
a pogotov
Možda pr
Pula samo
njestance
starim ru
vlačivije.
(za razliku
je po svo
sto su se
topovi od
cement i
počele di
djelomično
hladnim
više Pule
i prirodne
su se više
— strojev
nelijepo
Pul pos
prije mal
razvila u
a jedno
dah. No
je sve on
uličice, t
polja, drv
već uprav
sulo lice
žile do na
množina
pustoš. A
ljati bila
loga i bez
nje više n
puna bez
canas u
uvijek, da
briznog r
Sarogat n
Ostalo je
voljstvo —
Na
tvrditi, m
tiri ratne
mila mnog
mnogo dj
uvijek ne
rodnosti,
dotijekom
Kao što s
baš u prv
uopće aus
koju je te
li, da se l
na sebi
njemačko
visno u m
još je neš
lest. Mi sr
za drugim
nas svagđ
lma nas n
dvadeset i
ne vodi ra
bolje biti,
toga, da b
I ma
hrvatska i
njoj veoma
dana u n
mijenjaju k
kasirica) c
obično viš
tamo li ka
konobarima
inkasirati z
Pleme
znanci! Ne
čuti beside
san žito, u
a pak znat
ne moreš u
more ni živ
najviše men
prošetati, n
ulovin kake
svaki dan n
u hladu uzr
Marka Maru
i tako vrim
imao napis
ga popala, i
forši vojska
„Hrvatske
i Franina, m

kojega... nje-... ankama... rajinama... upštine... čekih... u ma-... lječnik... je Slo-... da se... njegov... je tamo... ništva... to tamo... nazivlje... to bri-... mnogo... oji nisu... lici bilo... bijaše i... alo? U... eha, u... imčad i... Strcali... e ne bi... je, piše... ri samo... u n j a... ča bili... im ovih... a da se... ijemaca... eutsch-... na sebe... u bri-... frontu... služba... sličan... jer ma-... Madžar... da su... žalost... o d a,

Ulaznina je pri svečanom otvorenju 2 K, inače i K. Nadamo se, da će cijenjeno općinstvo i ovaj puta u velikom broju posjetiti izložbu i time pokazati zanimanje za rad naše mladeži na ovim poljima.

Sa puljske ulice.

Puljska ulica nije bila nikad osobito lijepa, a pogotovo ne u ovo posljednjih tridesetak godina. Možda prije, kad bijaše u stara, dobra vremena Pula samo maleno ribarsko mjestance, izgledaše to mjestance u ubavom morskome pristaništu medju starim ruševinama iz davnih vjekova mnogo privlačivije. Ili čak u doba kulturnih barbara, Rimljana (za razliku od današnje barbarske kulture), imala je po svoj prilici Pula mnogo simpatičnije lice. No što su se više u Pulu dopremale puške i bajonete, topovi od najmanjeg do najvećeg kalibra, željezo, cement i drugo, što su se Pulom i bližom okolicom počele dizati ove nijeme, tvrde i ukočene palače, djelomično pokrivenne zemljom i tratinom, sa svojim hladnim suhim licem, a opkoljene žicom, što je više Pule gubila od svoje prvašnje jednostavnosti i prirodne ljepote a počela da se umjetno kiti, što su se više u Pulu doseljavale velike tudje grdosije — strojevi — a druge isto tako velike a ne manje neljube grdosije — dimnjaci, počele se dizati u Pul, postala je Pula iz ribarskog mjesanaca najprije mala varoš, pa grad, dok se nije napokon razvila u današnju mješavinu nečega, što nas plaši, a ujedno drži pritisnute k zidu, zaustavljajući nam dah. No u posljednje četiri ratne godine, postalo je sve ono, što stvara puljaku ulicu, nalmo ulice, uličice, trgovine, život na ulici, pa i same kuće, voľja, drvoredi, sve je to postalo ne samo ne lijepo, već upravo nesnosno, ružno. Uniforma do uniforme, suho lice do suhog lica, kost do kosti, nabreknute žile do nabreknutih žila. Cijli život, kretanje, takova množina ljudi, lijepa odijela, a sve zajedno — pustoš. A ni ona privlačiva Šijana, koja je nekada ljti bila središtem svega, što je u Pul bilo veselo i bezbrižnoga, puna mnogih intimnih uspomena, nije više ni u nedjelje i blagodne onako živa, vesela, puna bezbrižnog života. Prilreduju se doduše i danas u nedjelje u Šijani zabave no osjeća se uvijek, da to nije ono pravo, da to nije plod bezbrižnog raspoloženja, već je sve samo surogat. Surogat nisu brige, nevolje, bijeda, glad i umiranje. Ostalo je sve surogat: užici, zabave, veselje, zadovoljstvo — sve samo surogat.

Naša narodnost u Pul, običajemo tvrditi, mnogo se razvila i napredovala u ove četiri ratne godine. Da, istina, skrajna je bijeda otvorila mnogim našim ljudima oči i ratne strahote su mnogo djelovale, no naša narodnost u Pul još uvijek ne uživa onih prava, što uživaju druge narodnosti, recimo njemačke, koja je za vrijeme rata doživjela poznanih i nepozvanih silno narasla. Kaošto svagdje u Austriji, tako se i ovdje u Pul baš u prvom redu, ide na ruku Nijemcima. To je uopće austrijska bolest: njemačkomegalomanija, za koju je teško reći, kako će svršiti, no računamo li, da se klin s klinom izbija, ta će bolest sama na sebi oboliti i njemačkomegalomanija ubit će njemačkomegalomaniju. To će uostalom biti zavijšno u mnogočem i od nas. No za našu narodnost još je nešto opasnije, nego li je ta njemačka bolest. Mi smo tu u Pul tako rastrešeni, da jedan za drugim ne znamo. Ima nas ovdje mnogo, ima nas svagdje, u gospodskim mensama najmanje. Ima nas nekoliko tisuća, ne zna se da li deset, dvadeset ili i trideset tisuća. O našim se ljudima ne vodi računa. Obećavamo jedan drugome, da će bolje biti, ali naše mišice ne rađe, ne nastoje oko toga, da bi to bolje prije došlo.

Imamo i „Narodni Dom“. To je naša hrvatska i jugoslavenska kavana. Konobari se u njoj veoma često mijenjaju. Upoznali smo u malo dana u njoj Gigju, Hansa i druge. Rekoh da se mijenjaju konobari, no blagajnica (u kavani se veli kasirica) ostaje uvijek na mjestu. Konobari znadu obično više jezika, no slavenskog nijednog. Upitamo li kavanara, kakav li to „peh“ ima sa svojim konobarima, odgovorit će nam: Pa dovoljno da i inkasirati znadu.

Pismo od barba Mate. Mili moji pretelji i poznanici. Ne zamirite, da ni već toliko vremena bilo čuti beside od mene. Dela san bez počinka. Plivija san žito, ukopa trukinjku, kosija san, škropija, ora, a pak znate i sami, kakovega dela je danas. Tezaka ne moreš uzeti, nimaš mu ča dati, a prez isti se ne more ni živiti, a kamo li delati. I tako je zapalo sve najviše mene, da nis ima vremena ni da se po pisku prošetam, ni da u nedilju učinim kakovu bordadu i ulovin kakovu lokardu na panulu, ni da prošitjem svaki dan ni „Hrvatski List“, a kamo li još da večer u hladu uzmen u ruke Kačića, kraljevića Marka, ali Marka Marulića, kako se je to prvanja lita delevalo. I tako vrime pasiva, a ja se komoć domisliti, da imam napisati čagod za „Hrvatski List“. — Ma tuga ga popala, ki bi moga znati ča ljude interesa danas. Forši vojska? Ma baši! Već po lita drobimo u „Hrvatsken Listu“, za vojsku, provamo i ja, i brace i Franina, ma vajk je jena: vojska je i bogzna, kad

će finiti. Jedan govori ovako, drugi onako, svaki bi stija biti učen i on sve znati, ministri se kolju z besidami, naša dica pak s puškami, Jermanik govori, kako on sve dobiva, kako gre naprid, kako su on i Bog dva najveća čovika na svitu. Ma baš mu je lipo bija povida on socijalista u Berlinu, kad je reka: Kralj se fall, da on dobiva. Ma on stoji po 40 do 60 milj uzad fronte, a vojska se tuče — i vojska dobiva. — I svi filozofi, ki drže lipe deškorše, svi, ki se pravdaju za mir i za vojsku, ki misle, da su svu mudrost pozobali, nisu niš drugo, nego malo veći bedaki, nego smo mi, ki nismo bili dalje od piska i od jaza u Raši. U Beču, kako se zna već, dobivaju sad malo manje kruha. Za to je našija u Beču i Budimpešti šjoper, da nikad takov. Samo je i ovi put od male durance. Di će ti goloruk čovik proti velikoj sili, ka oganj riga. — A tote polt nas, vajk po staru. Brace iz Pule mi piše, da je primija neki list iz Stokovci, da si je tamo nika mlada divojčina od dvajset lit uzela jenega od šezdeset. I to, govore, sve radi bogatije. Ma ti pošten posa. Vrst lače vrst, mlada krv mladu krv, a i u narodnoj pismi se govori: Stari, starče, ni divojka za te! — U Barbanu stešo jena nova: Jenoj, derešto da mi ne zamirite, jako poštenoj divojčini dogodila se je nesrića. Trbuh njoj je počela resti i resti i Bog bi zna, če li joj se brzo uzdraviti. Govore, da je to od nečiste rije, zašto je brižna morala niti svo vrime mež vričami muke, a more biti da se je napuhla radi tega ča je niko zlo oko na nju pogledalo. Dobrih oči je na nju gledalo malo, zašto onen, ki današnji dan na deke diil, če malo ki dobra. Takov je svit. Ki bi danas ave kuntenta. Ma s kin njoj bude bolje, ja ču vam javiti. Pozdravljan sve, a najviše moga bracu i Franinu va bregih, a i svi, ki budu štoli. — U Raši, na rudini pod topolon na viliju Ivanje 4. nesrićnega lita. Mate Balota.

Dnevne vijesti.

Protiv veleizdaje Slovenaca. „Ostdeutsche Rundschau“ donosi sa njemačkog narodnog sastanka u Beču govor dra. Ferdinanda Egera predsjednika njemačkog narodnog vijeća za Kranjsku o veleizdaji Slovenaca. Polazi od svibanjske deklaracije, koja traži uredjenje južnoslavenske države sa pripojenjem Kranjske i Primorja kao i velikog dijela Koruške i južne Štajerske. Hrvatli u većini traže proširenje svojih prava pripojenjem Bosne, Hercegovine i Dalmacije, a Slovenci se u Austriji sve više udaljuju od austrijske državne misli i konačno odustaju od zajednice s dinastijom. Pod vodstvom zastupnika i svećenstva sa knezom-biskupom Jegličem na čelu nastalo je od 30. svibnja silno razdraživanje nekoga naroda sa vrlo sumnjivim sredstvima i riječima. Dr. Korošec je na jednoj najnovijoj skupštini izjavio, da još nije došao sat slobode i podignuća, ali da će uskoro doći; dotle neka svako čuva svoj barut. Ruku o ruku s tim radom teče usporedno i agitacija antante. Sve te okolnosti dovele su do najopasnijih posljedica osobito na vojničkom području, kako to govornik na primjerima pokazuje. Dr. Eger pretreka potpuno odreknuće današnje vlade na vojničkom, političkom i gospodarskom polju. Vlada bi mogla danas, nakon gorkih iskustava imati potpuno povjerenje u Nijemce. Na koncu je iznesao ove zahtjeve alpskih Nijemaca. Sa upravom se i ustavom južno-austrijskih krunovina, gdje stanuje stotine tisuća Nijemaca i gdje je uloženo na milijune njemačkog kapitala ne smije po volji drmati. Sva se autonomistička nastojanja Slovenaca unutar krunovina imaju najodlučnije ukloniti. Razdoba se na okružja ne može u onim krajevima niti zamisliti, ako se imaju na umu odnošaji naseljenika i gospodarsko i kulturno značenje Nijemaca u onim krajevima, jer zato manjka prva pretpostavka, naime velika upravna područja. Što se tiče ustava pala je jasna izjava, da se o autonomiji i diobi na okružja ne smije u južnim krunovinama niti misliti. Moraju se bezuvjetno odstraniti svi mnogobrojni škodljivi odnosi, što su nastali za vrijeme ovoga rata za njemstvo. Što se tiče budućnosti zaključio je govornik neka vrijedi rečenica: Austrija će biti njemačka ili je uopće ne će biti. Od parlamenta ne može se ništa očekivati, dok god Nijemci nemaju većine. Ako do te ne dodje izlučenjem Poljaka, to se izborna reforma mora omogućiti tako, da ono pleme, koje je Austriji sačuvalo za vrijeme rata odlučuje o njenoj sudbini i za vrijeme mira.

Seidler ne trpi opoziciju. „Arbeiter Zeitung“ donša: Opozicija nije nikada bila vladi neugodna, ali da se desio slučaj, da vlada traži od opozicije, da ona sama napusti svoje opozicionalne stanovište, da se odrede isticanja svojih nazora, koji se ne slažu s vladom, na tu je odluku mogla doći jedino djetinjska čud gospodina viteza Seidlera. Nije nikakvo pretjeravanje, ako mi naglasimo, da gosc. Seidler traži od opozicionalnih stranka, da se odreknu opozicije i tako si olakšuju život. Već Seidlerovo mišljenje, da se prije nego li se sazove parlament mora zamčiti vladi većina, preduslov za sastanak parlamenta, to je ako se pravo pomisli, stvar upravo jedna — strahota. Gdje je svdije konstitutualno — logika? Da vlada nema većine u parlamentu mora odstupiti. Medjutim Seidler posve obratno zaključuje. Ako parlament ne da vladi

većine, onda on mora odstupiti. Ovakva se besmislica nije nikada dogodila nigdje, pa ni u Austriji. Dogadjalo se prije, da su se pojedine vlade pozivale na silu i poslale parlament — kući. Ali i te su vlade imale većine i opravdavale svoja silovita sredstva time, da manjina tjera opstrukciju i smeta većini, koja je sposobna za rad, da radi. Ali ovakav slučaj, da vlada, koja si ne može stvoriti većinu ne priznaje svoju nemoć, nego to smatra razlogom da sruši ustav, to se tek dr. Seidler usudio učiniti. Jer vlada bez parlamenta, nije nikakva ustavna vlada.

Njemačka realna gimnazija u Opatiji. „Tagespost“ dobiva iz Opatije dopis, u kojem se pisac rastapa od milja, što su Nijemci dobili u Opatiji realnu gimnaziju u vrijeme rata, dok to nisu mogli postići za dobe mira. To će omogućiti mnogim porobljenim, da se nasele na jugu monarkije nakon teških godina rata i da tamo odpočinu, uživaju. Tako će se austrijska Rivlera još jače staviti u službu narodne snage. Zato se pozivlje sve ljubitelje austrijskih jadranskih zemalja, da novčano podupru dobroj stvari do pobjede, neka pomazu novčano njemačku gimnaziju u Opatiji. — Tako to biva nama u našoj kući! („Primorske Novine“.)

Utekli vojni zarobljenici. Zapovijed lučkog admiralata br. 173 od 22. o. mj. javlja, da su u noći dne 17. o. mj. utekla četiri ruska vojna zarobljenika, koja bijahu zaposlena u kompaniji ratnih zarobljenika u Veloj Drazji (Val Maggiore). To su: M. rudin Nikolaj, zarobljenik br. 275, 44-godišnjii, trgovac, srednjeg stasa, modrih očiju i vlasiju, pune brade, zdravih zubiju. Drugi je Kajdalo Timotej, br. 76, 37-godišnji seljak, visok, crnih vlasiju, zgravih zubiju i pune brade. Krakupov Donat Petar, br. 19,758, 29 god., pekar, visoka stasa, sivih očiju, modrih vlasiju, slabih zubiju i pune brade. Blaškov Nikita Feodorov, br. 18, 26 god., seljak, visoka stasa, modrih očiju, male brade, modrih vlasiju i loših zubiju. Prvi je od oven u ruskoj, a ostala trojica u austrijskoj uniformi. Onaj, koji ih uhvatio, neka ih dopremi mornaričkom kopnenom i vodnom uredu.

Pogodnosti pri nabavljanju materijala i poljskog orudja, nepotrebnog za vojsku iza demobilizacije, akopčane s uplivanjem 8. ratnog zajma. Zapovijed lučkog admiralata od 19. lipnja javlja: Prigodom demobilizacije rasprodati će se u obim državama monarkije materijal, koji ne bude više potreban u svrhe vojne uprave. No prodaja ne će uslijediti putem vojne uprave, već će naprotiv biti izručen na uporabu vladama prema uputama zajedničkog odbora za razdiobu. Općenito će se za rasprodaju uzeti u obzir; konji, tegleća marva i kola svake vrsti i to: vozovi, vozici, saone, automobili, bicikli, materijal poljske željeznice zajedno s lokomotivama, opremom i sedlima, brodovi itd.; dalje: poljodjelski strojevi i orudje, industrijalni strojevi, pile, šmrkovi, kuhinjsko i kućno posudje, obrisači, ručnići, pokrivala, tkanine, svila, remenje, kajiši, drvo, kovina, žica, lim, živež i sirovine itd. To su predmeti, koji će silno trebati širim krugovima pučanstva, osobito gospodarstvu, i opskrba tim predmetima bit će drugim putem, u vremenu, što će nakon prestanka ratovanja neposredno slijediti, djelomično uopće nemoguća, ili pak jedino uz jako visoke cijene moguća. Prema nekom saopćenju c. kr. ministarstva financija primat će se prigodom rasprodaje spomenutih predmeta za uplatu obligacije 8. ratnog zajma i to i državnog zajma i papiri državne blagajne. Kupci materijala, što će se u Austriji prodavati, koji će uplatiti uplatu u osmom austrijskom ratnom zajmu, imat će prednost pred onima, koji će plaćati u gotovu novcu. Zato je u najvećem interesu svih onih vojničkih osoba, koji su austrijski državljani i koji reflektiraju na postignuće onih predmeta, kojih ne će iza rata vojna uprava trebati, te će se zato rasprodati, da na sasna neobičan način obilno sudjeluju pri upisivanju 8. ratnog zajma.

„Obiteljska stvar Hohenzollerovalca“. Praški „Venkov“ donosi izvadak iz govora njemačkog nezavisnog socijalnog demokrate Cohna u njemačkom rajstagu. Cohn je rekao: Majoru Constenu bijaše povjereno, da nadzire mirovni pokret u Budimpešti. Kretao se mnogo u krugovima detektiva, boraca i sličnih ljudi, kojima je povjeravao svoju zadaću, da potkupi privatnog tajnika grofa Karolyja. Oglasio se također nekakov čovjek, koji se izdavao za tajnika grofa, i obećavao za 50.000 maraka i dobar položaj odati sve tajne. No morao je za to imati notarski ugovor. Major Consten je na to pristao i drugog dana je bio ugovor objavljen u najvažnijem peštanskom listu. Na to je bio izdan njemački dementi, koji veli, da u njemačkoj armadi nema nikakvog majora Constena. To je bilo izričito istpravno, jer je iz majora u 24 sata postao turski časnik. (Čujte, čujte!) Dogadjaji u Estonskoj i Litvi u suprotstvu su s mirovnom rezolucijom od 19. lipnja 1917. Njemačku se vojsku upotrebljava za potlačenje revolucije u Rusiji. Bezbrojni su radnici bili bačeni u tamnicu, nu najgore je, da im se kazalo, da dometu u tamnicu dovoljnu količinu jela, jer im se hrana ne može zamčiti. (Čujte, čujte!) Zaposjednuta pode

ručja postala su grobovima najljepših svojih sinova, koji djelomično od bijele garde, djelomično od zloporabljanih njemačkih vojska bijahu pobijani. (Burni poklici, predsjednik / ove k redu.) Zarobljenici, koji se vraćaju, podvrženi su nasilnom domovinskom podučavanju. K glavnim zadaćama pripada ocijenjivanje zasluga carske kuće i ostalih kneževskih radova za njemački narod. Cini uopće, kaq da se ovaj rat smatra za obiteljsku stvar Hohenzollerovaca. „Vilim je napao“, glasilo je nedavno vojnički izvještaj. Vilim nije napao, već je tisuće vojnika moralo napasti, dok je Vilim boravio 40 ili 60 km iza fronte. Radije mir bez monarhije, nego rat uz monarhiju. („Bravo!“ pri nezavisnim socijalistima.) Ministar rata pl. Stein: Hoću da popravim temeljnu zabludu govornika. Kod nas ne vodi rata obitelj, već njemački narod vodi rat pod vodstvom svog cara, rat za svoju eksistenciju. (Smijeh pri socijalnim demokratima.)

Zašto Seidler ne ide? „Slovenec“ javlja: Ministar-predsjednik dr. pl. Seidler zaposlio je svoga sina, koji je pred kratko dovršio nauke na sveučilištu u predsjedništvu željezničkog ministarstva, i to odmah u 9. činovnom razredu. Obični smrtnici trebaju, da dodju u 9. činovni razred, preko deset godina.

III — III? Pod tim naslovom donosi gradački socijalno-demokratski list „Arbeiterwille“ bilješku kao opasku k odgovoru cara Vilima na čestitku generala Hindenburga. Car je Vilim istaknuo, da se sada bore za gospodstvo na svijetu dva naroda: engleski i njemački. Svoj je govor car Vilim zaključio: „I uslijed toga mi ćemo pobijediti. To ide pobjedi u njemačkog svjetovnog nazora“. „Arbeiterwille“ pripominje: Mi se iz lako shvatljivih razloga ne možemo upustiti u debatu o karakterizaciji obiju svjetovnih nazora (njemačkog i engleskog) no mogli bismo nabaciti pitanje: Zar se bori i sedam nenjemačkih narodnosti u Austriji za „prusko-njemačko-germanski svjetovni nazor“? Zar se i Mađari i Nemci i Rusi i narodnosti u Ugarskoj bore za pobjedu „njemačkog svjetovnog nazora“? I Turska sa svojim brojnim narodnostima i konfesijama? I slavenski Bugari? (ostalo zaplijenjeno.)

Sto kilograma svinjetine žive vage — 5000 kruna. „Bohemia“ donosi: Dok je još prije nekoliko nedjelja bilo moguće dobiti kilogram svinjetine za dvanaest do petnaest kruna, sada o tome više ne može biti govora. Svinjetina je potpuno nestala sa tržišta, ali zato nije nestalo i svinja u Austriji. Svinjskog mesa imade dovoljno, ali samo za koga: za maleni broj bogataša. Citavi čopor trgovaca i preprodavaoca obilazi sela i nudi seljacima za kilogram žive vage svinjetine 60 K. Sve se kupuje bez obzira na cijenu, jer u kupatilama i kod zakutnih trgovaca velikih gradova sve se plaća bez obzira šta koštalo. I pored svih izvoznih zabrana, meso se izvaža iz kotara. Ma tko ne bi prodao 100 kg svinjetine za 5000 kruna.

Pregovori mađarsko-hrvatski u Pešti. Hrvatski političari, koji su u utorak prispjeli u Budimpeštu na čelu s banom Antunom pl. Mihalovitchem, sastali su se u srijedu prije podne u dvorani ministarskog predsjednika dra. Wekerlea u zastupničkoj kući na konferenciju, kojoj je pored već spomenutih zastupnika prisustvovao također zastupnik dr. Ivan Paleček. Radi se o izmjeni misli pitanjima, koja su se pretresala već u konferenciji, što se održala prošle sedmice. Konferencija je potrajala do 6 i po sati u večer, a zatim se prekinula. Sutra se vijećanje opet nastavlja. — „Hrvatska Korespondencija“ javlja iz Budimpešte: Ministarski je predsjednik dr. Wekerle primio u srijedu u 4 i po sati po podne bana Ant. pl. Mihaloviča hrvatske političare, koji su s njim došli, a u nazočnosti ministra za Hrvatsku dra. Unkelhauera, s kojim je ministarski predsjednik konferirao o gospodarskim i financijskim pitanjima, što se tiču Hrvatske. Konferencija je potrajala do 6 i četvrt u večer, pa će se nastaviti u četvrtak u četiri sata po podne.

Filozofija očaja. Nietzsche je podijelio ljude u dva tabora. U jednom su divovi, gospodari, nadljudi, ljudi volje i visokih ciljeva, a u drugom robovi, ljudi, koji jakima služe samo kao sredstvo, krda ljudi. U suglasju s ovom naukom propovijedao je „gospodski moral“ u protimbi s kršćanskim moralom, kojega je prozvao „ropskim mo-

ralom“. Kršćanska ljubav prema bližnjemu, poštivanje tudjega prava, kršćanska smirenost nije se dopadala ovom predstavniku gruboga materijalizma, neotesanoga i mahovitoga imperijalizma, nepoštivanja svake čudorednosti. Ropstvo najgore vrsti pod jarmom zločinačkoga nemoralnoga apsolutizma bilo je idealom Nietzscheu. Nietzscheizam je najgrublja povreda dostojanstva čovječanstva, negacija života, filozofija očaja. Svaki čovjek imade lice okrenuto prema nebu, svaki nosi u grudima srce s čežnjom za srećom. Filozofija, koja za milijune ljudi, za čitave narode kuje lance i lisičine, koja milijune promatra samo kao puko sredstvo nadljudi i nadnaroda, filozofija je biča, a ne sreće čovječanstva. Nietzsche je sin njemačkoga naroda, među kojim je materijalistička kultura najjače raširena. Rodio se u Röckenu 1844. Otac mu je bio protentatski pastor. Umro je u Weimaru 1900. kao ludjak. Njegov narod podigao mu veličajni spomenik nad grobom. Kao što Schopenhauer, filozof samoubojstva i budističke nirvane, tako je i Nietzsche mnogo utjecao na karakter i kulturni razvitak svoga naroda. On mu je dao novi nazor o svijetu, pred oči mu stavio zadaću, što je imade izvršiti. Prema Nietzscheizmu tumače danas njemački pravnici „samoodređenje“ ne kao samoodređenje svakoga pojednoga naroda nego kao samoodređenje jednoga naroda, koji reprezentira „Uebere Menschen“, „Willen zur Macht“ i „Herreemoral“. Darvinovu teoriju selekcije aplicirao je Nietzsche na čovjeka i na narode. Sve čudoredne principe osniva on na pravu jačega. Ovak svjetski rat najboljim je dokazom, u kakovo je neobično i nekulturno stanje čovječanstvo bacila materijalistička filozofija. Zemlja je uvijek bila i ostat će dolinom suza, jer je srce čovječje sklonu na zlo, jer u čovjeku od poroda buknit plamen strasti, koji treba neprestano gasiti. Jedino kršćanstvo nosi u sebi sve uvjete, koji mogu ublažiti suze na zemlji, učiniti ih zaslužnima, jedino kršćanstvo može čovjeku Golgotu pretvoriti u slavno uskrsnuće i dati ljudima mir. Hrvatski je narod duboko prožet kršćanskim načelima. Grubi materijalizam protivni se čitavoj njegovoj psihici. Hrvatski narod nije nikada zastupao načelo prava jačega, nego samo svoje pravo i slobodu, za koju je pripravan da se bori do posljednje kapi krvi. — Ovo moraju dobro imati na pameti naši narodni protivnici, koji nas dan na dan izazivlju i krnje naša prava. Mi ne pristajemo uz Nietzscheovu filozofiju nadčovjeka, gospodskoga morala, neg uz mudrost demokratizma, mira i ljubavi. Uvjereni smo, da ova načela moraju konačno pobijediti. — „Novine“.

Prosvjeta.

„Hrvatska Njiva“. Izašao je 22.-23. dvobroj revljalnoga tjednika „Hrv. Njiva“ s ovim sadržajem: Književnici za našu djecu. — Juraj Demetrović: Nova ili stara orijentacija? — Vatroslav Bukrimović: Naš spisovni jezik. — Dr. Ljudevit Zimpermann: Hajdučija u Srbiji. — Svećenik: Ženidba katoličkih svećenika. — B. D.: Ratne slike. — Smotra: Sablasne slike iz života naših književnika (Dr. B. Vodnik); Skupština Društva hrv. književnika (Dr. D. P.); Intendant hrv. zem. kazališta (Observer); Novo kazalište u Zagrebu (Discobolo) itd. — Listak: Ivo Andrić: Pogrebna pjesma. — Godišnja pretplata „Hrv. Njive“ iznosi K 36; ovaj dvobroj K 2. — Narudžbe šalju se na upravu lista u Zagrebu, Nikolićeva ulica kbr. 8.

„Književni Jug“. Izašao je opet kao dvobroj 10. i 11. broj „Knjiž. Juga“ sa sljedećim sadržajem: A. Černy: Narodni divadlo u Pragu. A. Tresić-Pavičić: Miris vjekovja. Isidora Sekulić: Djakon bogorodičine crkve. Fr. Albrecht: Prorok. Petr. Bezruč: Šleske pjesme. Otokar Bržezina: Mnoštvo. Anica Savić: Dante u Apeninu. A. Novčan: Prvi greh. Ivo Andrić: San. V. Čorović: Utisci iz Praga. Z. Milković: Lutanje samooćom. B. Masić: Trojica. Angjelo Danko: Odmazda. R. Pavlović: Isidor Bajić. Igo Gruden: Iz ciklusa „Slike z Adrije“. Zatočenik: Nacionalna književnost. Kazalište. U pregledu piše N. Bartulović o svečanostima Narodnog divadla, o Bezručov, Bržezini, te o pripovetkama F. Horvat-Kiša, B. Lovrić o glumcima Narodnog divadla, dr. M. Rešetar o prevodima Vojnovića, te dr. L. Thaller, dr. Zdenka Marković, dr. Julka Chlapac-Gjorgjević i M. Kašanin o različitim pojavama i knjigama. — „Književni Jug“ izlazi 2 puta mjesečno latinicom, ćirilicom i slo-

venački, koja evo prati pomnjivo i kulturni život Čeha i ostalih Slavena. — Pretplata na četvrt godine 10 K, a na pola godine 20 K — Adresa „Književni Jug“, Zagreb, Gundulićeva ulica br. 28.

Javljam tužnim srcem u ime svoje i ostale rodbine svim znancima i prijateljima, da je naš neprežaljeni sin

Fridrik Božićev

u 6. godini života, nakon kratke i teške bolesti dne 22. o. mj., u 2 sata popodne, ispustio svoj andjeosku dušu.

Sprovod milog andjelka krenut će danas, dne 23. lipnja, u 6 sati popodne, iz kuće žalosti u ulici sv. Martina br. 73.

Pula, dne 23. lipnja 1918.

Berta i Mate, c. k. poštni potčasnik, roditelji Aleksandar, brat.

U podružnici Jos. Krmpotića, ulica Frani Ferdinanda 3, mogu se dobiti sljedeće knjige:

„Matice hrvatske“: Peter Preradović: Izabrane pjesme. — Laza K. Lazarević: Izabrane pripovjesti. — I. Turgenjev: Novi rod. — Ferdo Šišić: Hrvatska povijest I. — Pregled povijesti hrvatskog naroda. — Ema Božićević: Čarobni svijet (za mladež). Narodne pripovjetke (za mladež). — Ivan Brčić Mažuranić: Priča iz davnine. Kraljević Marko (za mladež). — Josip Eugen Tomić: Manja djela. — Đinko Šimunović: Gjerdan. — Ivan Lepušić: Pustolovka. — H. S. Brdovčak (pseud.): Prometna politika. — Dr. Nikola Andrić: Pad apsolutizma.

„Zabavna biblioteka“: Hamun: Viktorija. — Geyeratani: Sto žena mogu. — Deledda: Noćaslije. — Balzac: Žena od trideset godina. — Bruun: Sretni dani van Zantenov. — Seroo: Slava životu. — Kuprin: Himne ljubavi. — Nagrodski: Dionisijev gnjiv. — Bourget: Dvije sestere. — H. Ride: Higgard: Ona. — Zuccoli: Farful. — Lollée: Žena drugoga naroda. — Lugovoj: Pöllös versu. — Maciejowski: Ljepota djevojke. — Subin: Azbejln. — Fogazzaro: Daniela Cortia. — Clyn: Teodora. — Herczeg: Carstvo sanja. — Lagerlöf: Jera salim. I.—II. — Blicher-Clausen: Senja. — Montgomery: Ne shvaćen. — Bruun: Ponoćne sunce. — Thiller: Ujak Benjamin. — Sezlma: Passiflora. — Bourget: Lazarina. — Kipling: In dlijeka džungla. — Bang: Tina. — France: Orvni kria. — Bordeaux: Otvorl odli. — Blicher-Clausen: Inga. — Maupassant: Jaka kao smrt. — Hermann Sudermann: Litavske pripovijesti.

„Humoristična knjižnica“: St. Sremac: Pop Cira i pop Špira. — N. V. Gogolj: Mrta duša. Tri pripovjetke. — M. Arcybášev: Sanjln. Narodne šale i pripovjeda. — Jonathan Swift: Gulliver kod divova. Naši novi humoristi. — S. Vöröš: Tenček Tomaš. — Guy de Maupassant: Baština. — Branko Mašić: Alekse Miševića. Ratne šale. — Branislav Gj. Nušić: Nove šaljive priče. Općinsko dijete. — A. Konstantinov: Bačanja. — M. B. Janković: Prva ljubav.

Pismene se naručbe imaju upraviti na „Upravu Hrvatskog lista“. Pošiljke se odpremaju samo sa pouzecom. Na bojne poške uz unaprijed priposlani novac.

Mali oglasnik

Politeama Cisuttii

Danas u nedjelju, dne 23. lipnja kinematografske predstave sa ovim programom:

„Trnjulka“.

Polag poznate priče u 4 čina sa Georgom Kaiserom i Harry Liedtkeom u glavnim ulogama.

Početak: 2:30, 4, 5:30 i 7 sati.

Ulaznica za prizemlje i lože K 1:20, naslonjač K—40, lože K 2—, galerija K —60.

Također za djecu!

Velik izbor listovnog papira

u mapama i kutijama preporuča

Jos. Krmpotić - Pula.

KINO CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Benjamin bojažljivi.

Veseloigra u 3 čina.

Početak:

2:45, 3:55, 5:05, 6:15 i 7:25.

Ulazne cijene za ovaj film:

I. mjesto K1:20; II. mjesto 60 h

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.

U trgovini pokuć-

stva, Fil. Barbačića,

u Sišanskoj ulici,

prodaje se nove prispjelo

pokućstvo.

Podupirajte našu Družbu!

ZIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA U TRSTU, Via Ponte Rosso 7. Vlastita palača.

Dionička glavnica: K 100.000.000.—.

Pričuve: K 32.500.000.—.

Obavlja sve bankovne, burzovne i mjenjačke poslove najkulantnije.

Brzojavlj: Živnostenska-Trst.

CENTRALA U PRAGU UTEMELJENA 1864.

Telefoni br.: 2157, 1078, 1089.

PODRUŽNICE: Beč, Brno, Budiojlovce, Friedek-Mstek, Karlsbad, Král, Hradec, Iglava, Klatsvy, Kolín, Krákov, Lwów, Meinik, Mor.-Ostrava, Olomuo, Pardabice, Plack, Pizeň,

Prestejov, Relohenberg i Tábor.

Ispostava: OPATICA

Ispostava: GRADEŽ